

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПВНЗ «КІЇВСЬКИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»
НАЦІОНАЛЬНА МЕДИЧНА АКАДЕМІЯ ПІСЛЯДИПЛОМОЇ ОСВІТИ
ІМЕНІ П. Л. ШУПИКА
НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ О.О.БОГОМОЛЬЦЯ
НАЦІОНАЛЬНА НАУКОВА МЕДИЧНА БІБLIОТЕКА УКРАЇНИ

XIX МІЖНАРОДНА НАУКОВА КОНФЕРЕНЦІЯ

імені засновника Київського медичного університету
Поканевича Валерія Володимировича

НОВІТНІ ЧИННИКИ ВПЛИВУ НА РОЗВИТОК ОСОБИСТОСТІ
МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ СИСТЕМИ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я

Матеріали XIX міжнародної наукової конференції
Київ, 20 березня 2019 року

КИЇВ 2019

ПОКАНЕВІЧ ВАЛЕРІЙ ВОЛОДИМИРОВИЧ (1950-2012)

**Перший президент Київського медичного університету Української асоціації
народної медицини, генеральний директор Української асоціації народної медицини,
кандидат медичних наук, доцент, заслужений лікар України**

В.В. Поканевич стояв у витоків розбудови системи кадрового потенціалу у сфері народної та нетрадиційної медицини України. За ініціативи та участі В.В. Поканевича у 1998р. була започаткована лікарська спеціальність «лікар з народної та нетрадиційної медицини», яка була виведена до переліку лікарських посад у закладах охорони здоров'я.

У 1992р. В.В. Поканевич створив Київський медичний університет УАНМ, робота якого будується на необхідності впровадження найбільш ефективних, науково обґрунтованих методів і засобів народної та нетрадиційної медицини до комплексної терапії захворювань у системі медичних закладів України.

Невинерпний потік енергії, творча наснага, ерудиція, талант, цілеспрямованість та науковий спадок Валерія Володимировича надовго слугуватимуть медичній спільноті та національній Україні.

Редакційна колегія:

Поканевич О.В., Президент Київського медичного університету

Івнєв Б.Б., ректор Київського медичного університету, доктор медичних наук, професор

Туманов В.А., почесний ректор Київського медичного університету, доктор медичних наук, професор, академік АНВШ України

Кірик Т.В., завідувач кафедри іноземних мов та соціально-гуманітарних дисциплін Київського медичного університету, кандидат педагогічних наук, доцент

Уваркіна О.В., професор кафедри педагогіки, психології, медичного та фармацевтичного права Національної медичної академії післядипломної освіти імені П.Л.Шупика, доктор філософських наук, професор

Васильєва І.В., завідувач кафедри філософії НМУ ім.О.О. Богомольця, доктор філософських наук, професор

Пилипенко С.П., кандидат філософських наук, старший викладач кафедри іноземних мов та соціально-гуманітарних дисциплін.

Рецензенти: Корсак К.В., професор кафедри іноземних мов та соціально-гуманітарних дисциплін Київського медичного університету, доктор філософських наук, професор.

Онкович Г.В., професор кафедри іноземних мов та соціально-гуманітарних дисциплін Київського медичного університету, доктор педагогічних наук, професор.

ЗМІСТ

Поканевич О.В. Вітання учасникам XIX міжнародної наукової конференції "Новітні чинники впливу на розвиток особистості майбутніх фахівців системи охорони здоров'я"	Стор.
Івнєв Б.Б. Вітання-звернення до учасників XIX міжнародної наукової конференції "Новітні чинники впливу на розвиток особистості майбутніх фахівців системи охорони здоров'я"	7
Туманов В.А. Вітання-звернення до учасників XIX міжнародної наукової конференції "Новітні чинники впливу на розвиток особистості майбутніх фахівців системи охорони здоров'я"	8
Кірик Т.В. Вітання-звернення до учасників XIX міжнародної наукової конференції "Новітні чинники впливу на розвиток особистості майбутніх фахівців системи охорони здоров'я"	9
Bieliaieva O.M. , Lysanets Yu.V. , Pisotska O.O. Flipped classroom approach in medical education: the key benefits and challenges	10
Lichman Lada Yu., Tkachenko Olena V., Novikova Olha V., Kononets' Oksana M., Linguistic and psychological content as a resource for building health saving competence	11
Lysanets Yu.V., Znamenska i.V., Havrylieva K.H. Development of students' motivation in the flipped classroom instructional setting	12
Slipchenko L.B. Practical suggestions for teaching english for specific purposes to students majoring in medicine	14
Taranyuk G.P., Poliakov O. A., Vygovska O.V., Slobodianik G.I., Pomazan S.O., Atamas' N.O., Bardik V.Y. Practice-oriented medical education in terms of interdisciplinarity and system approach	16
Адамія Зоя. Профессионально-ориентированное обучение иностранному языку фармацевтов (на примере диалогов)	18
Апоненко І.М. Використання компетентністного підходу при викладанні латинської мови студентам-іноземцям медичних ВНЗ на початковому етапі	19
Баєва О.В., Церковняк Л.С., Мариненко М.І., Жирякова І.О., Лебедєва Н.Ю., Вишнякова Г.В. Впровадження інноваційних педагогічних технологій при підготовці студентів з мікробіології, вірусології та імунології	22
Баєва О.В., Жирякова І.О., Лебедєва Н.Ю., Вишнякова Г.В. Концептуальні засади організації підготовки іноземних студентів з мікробіології, вірусології та імунології	23
Безотосний М.Т. З Україною в серці! Виховання молоді патріотизму і гуманізму (на прикладах життя і творчості Олександра Довженка)	25
Безотосний М.Т. Виховання патріотизму та гідності на ідеалах української національної ідеї в сучасних умовах	26
Безотосний М.Т. Микола Гоголь як мазепинець, захисник української самобутності, державності.	32
Белікова О.В., Бессонова Н.М., Грeул О.О., Дитюк С.О.. Діагностика професійних компетентності викладача мовної підготовки іноземних громадян	34
Білецька Л.В. Фактори соціального впливу на формування здорового способу життя студентської молоді	36
Бойчук О.С., Корсак К.В., Пилипенко С.П., Дударенко Л.В. Прогноз майбутнього для духовності і поведінки людини	38
Бойчук О.С., Корсак К.В., Пилипенко С.П., Нєловкіна Берналь О.А., Оснач О.М. Формування загального погляду на здоров'я глобальної популяції Homo Sapiens Sapiens	41
Борц В.І. Професіоналізація управлінських кадрів в сфері охорони здоров'я: компетентністний підхід	43
Варданян А.О., Гаврильєва К.Г., Мелащенко М.П. ПРОЦЕС Професійно-мовленнєвої підготовки майбутніх лікарів в університетах України	45
Васильєва І.В., Романюк О.В. Питання гуманітарної та професійної освіти у сучасній вищій школі	47
Вячеславова О.А. Теоретична складова у структурі формування комунікативної компетентності майбутніх лікарів	49

Гололобова К.О. Особливості та перспективи розвитку сучасної вищої медичної освіти	51
Гончарова С.Є. Використання активних методів у процесі навчання студентів медичних ЗВО України	52
Грузева Т.С., Іншакова Г.В. Особливості організації самостійної роботи студентів-медиків при формуванні їх професійної компетентності з біостатистики	54
Дралова О.А., Усачова О.В., Конакова О.В., Сіліна Є.А., Пахольчук Т.М. Можливості використання он-лайнкурсів для оптимізації самостійної роботи студентів медичних ВУЗів	56
Дударенко Л.В. Екологічна естетика: виховання крізь призму естетичного досвіду	59
Капліна Н.А. Умови формування позитивної мотивації у студентів немовного вищого навчального закладу під час викладання іноземної мови	61
Керечанин І.В., Ковалчук Н.В., Гош В. Є. Вивчення дисциплін «анatomія людини» та «медична біологія» студентами англомовної форми навчання з використанням інтерактивного методу «case-study»	63
Кірик Т.В. Порівняння перспективності трансуманізму та ноогуманізму для медичної освіти ХХІ ст.	64
Колінсько Я.І. Медичне застосування сосни звичайної (<i>Pinus silvestris</i>)	68
Кононець О.М. Післядипломне навчання з неврології сімейних лікарів в умовах реформи	70
Корсак К.В., Корсак Ю.К., Похресник А.К., Кірик В.О., Пилипенко С.П., Боголюбова М.М., Муляр І.І. Загальний погляд на сучасні знання про еволюцію людства	71
Корсак К.В., Стадник В.Я., Ляшенко Л.М., Лозова О.В., Тимченко І.М., Веселовська О.С. Новітні прояви негативного впливу людства на довкілля (глобальні епідемії та ін.)	74
Корсак К.В., Антонюк Л.А., Бойчук О.С., Корсак О.І., Боголюбова М.М., Веселовський С.С. Освіта України й світу на біfurкаційному роздоріжжі	77
Косенко Ю.Г. Формування сучасної культуромовної особистості студента-медика у контексті інформаційного суспільства	79
Костюк О.І. Нові виклики розвитку медичної сфери та їх вплив на формування нових компетенцій	81
Котко Д.М., Гончарук Н.Л., Путро Л.М. Формування цінностей здорового способу життя студентів у процесі фізичного виховання	83
Котко Д.М., Гончарук Н.Л., Томчук І.С. Фактори здорового способу життя в житті студентів і самоцінка ними стану власного здоров'я	86
Краснов В.В. Формування соціальної відповідальності як основи забезпечення стабільності суспільства	89
Кухар О.О., Білан О.А., Давиденко І.В. Дослідження фармацевтичних компетенцій у лікуванні діабету	90
Кухар О.О., Новикова Л.Г., Білан О.А. Розвиток фармацевтичних компетенцій: розробка навчальних програм	91
Кучеренко О.Ф., Черногорська Н.Г. Методичні аспекти термінологічної роботи з іноземними слухачами при навчанні української мови як іноземної	93
Мазепа Ю.С., Піщиків В. А., Шестак Н. В. Сучасні аспекти професійної компетентності молодих спеціалістів з медичною освітою в багатопрофільному закладі охорони здоров'я	94
Михайлік М.І. Нові шляхи у професійної підготовки майбутніх лікарів в Україні	97
Мовчан О.С., Герцен Г.І., Процик А.І., Білоножкін Г.Г., Штонда Д.В. Інноваційні технології в навчанні лікарів інтернів ортопедів-травматологів	99
Мозгова Г.П., Уваркіна О.В. Психологічно-педагогічні компетентності викладача вищої школи	101
Муляр Г.В., Ховтун О.С. Нормативно-правове регулювання проведення вакцинації в Україні	103
Назар П.С., Шевченко О.О., Левон М.М., Зіневич Я.В. Проблематика здоров'я в контексті сьогодення	104
Назар П.С., Шевченко О.О., Левон М.М., Зіневич Я.В. Філософські аспекти проблема збереження й покращення здоров'я людини	106
Назар П.С., Шевченко О.О., Левон М.М., Зіневич Я.В. Місце філософії в системі вищої медичної освіти	108

Назар П.С., Шевченко О.О., Левон М.М., Зіневич Я.В. Вплив техногенного світу на процес формування здорового способу життя	109
Назар П.С., Шевченко О.О., Левон М.М., Зіневич Я.В. Образ людини в сучасній медицині	111
Назар П.С., Шевченко О.О., Левон М.М., Зіневич Я.В. Науковий дискурс як основа оцінки істинності знань у медико-біологічних дисциплінах	113
Нефедченко О.І. Застосування методів евристичної освіти у професійній підготовці майбутніх лікарів	115
Новікова О.В., Стецюк Р.А., Кононець О.М. Післядипломне навчання з неврології сімейних лікарів в умовах реформи	117
Онкович Г., Боголюбова М., Ляпіна О. Медична блогоцитадтика у розвитку особистості майбутнього фахівця сфері охорони здоров'я	118
Оржешковський В.В. Проблема взаємовідношень лікаря і пацієнта та довіри в сучасній вітчизняній медицині та медичній освіті	120
Оснач О.М. Феномен мережевих спільнот у вищій освіті	122
Пахольчук Т.М., Усачова О.В. Деякі особливості з питань компетентнісної підготовки студентів з дитячих інфекційних хвороб на 6 курсі	126
Пилипенко С.П. Використання інноваційних технологій та Інтернет-ресурсів у викладанні соціально-гуманітарних дисциплін	128
Поляков О.А., Томаревська О.С. Модель цілісного розвитку особистості майбутнього лікаря задля забезпечення медико-соціального захисту населення і якості життя людей похилого віку	131
Поляков О.А., Томаревська О.С. Модель цілісного розвитку особистості лікаря в контексті геронтологічних ідей	133
Поляков О.А., Томаревська О.С. Роль геронтологічних знань в процесі особистісного становлення майбутнього лікаря	135
Похресник А.К., Корсак К.В., Корсак Ю.К., Бурбеза М.А., Веселовська О.С. Передбачення магістрального шляху виробничого прогресу людства у найближчі десятиліття	137
Процик А.І., Гірцен, О.С.Мовчан, Г.Г.Білоножкін, Р.М.Остапчук, Штонда Д.В. Інноваційний погляд на післядипломну тематичну підготовку ортопедів-травматологів	140
П'янківська Л. В.. Психологічні підходи щодо формування комунікативних компетентностей лікаря	141
Редько-Шігак Л.В. Латинська мова в контексті історії та сучасності медичної освіти	143
Рибалко Г.М., Білоzierов В.О., Рубенок Д.В. Специфіка роботи з іноземними студентами, оволодінням студентами знань з основ теорії і методики фізичного виховання	145
Савельєв В.Г., Ушеніна Н.С., Оніщенко Т.Є., Фурик О.О., Задирака Д.А.. Калашник К.В. Про здоров'я, про емоції та темперамент	146
Саволюк С.І. Підвищення ефективності навчання в інтернатурі за спеціальністю "Хірургія"	148
Саволюк С.І., Лисенко В.М. Інформаційні технології в організації післядипломного навчання за спеціальністю "Хірургія"	149
Саволюк С.І., Лисенко В.М., Крестянов М.Ю. Тенденції розвитку хірургії та післядипломного навчання	151
Саволюк С.І., Крестянов М.Ю. Сучасні методики організації самостійної роботи в інтернатурі та на циклах тематичного удосконалення	152
Слободянік Г.І., Смірнов О.М., Калайтанов М.В., Нікітюк О.В., Діденко Л.В., Ігнатієв М.Р., Світко О.В. Роль Теодора Кохера у галузі розвитку анестезії та наркозу	153
Слободянік Г.І., Смірнов О.М., Гончаренко О.М., Нікітюк О.В., Джан Т.В., Діденко Л.В., Ігнатієв М.Р. Альберт Кристіан-Теодор Бильрот и Теодор Кохер, их вклад в разработку операций и доступов хирургии щитовидной железы	154
Слободянік Г.І., Смірнов О.М., Гончаренко О.М., Нікітюк О.В., Калайтанов М.В., Джан Т.В., Ігнатієв М.Р. Травматология и ортопедия конца XIX начала XX столетий. Вклад Теодора Кохера	157

Серед важливих компетентностей, що направлені на забезпечення соціалізації особистості є також здатності: працювати з альтернативною інформацією (критичне мислення); орієнтуватися у різних моделях інформації; поведінки; аналізувати соціальні напруги (в т.ч. в соцмережах) і спрацьовувати випередження тощо.

Кухар О.О., к.ф.н., доцент каф.*; **Білан О.А.,** ст.викл.каф.*

* кафедра фармакології, патофізіології, клінічної фармакології і фармацевтичної технології ліків КМУ; **Давиденко І.В.** студентка 4 курсу гр. ФН-11 фармацевтичного факультету

ДОСЛІДЖЕННЯ ФАРМАЦЕВТИЧНИХ КОМПЕТЕНЦІЙ У ЛІКУВАННІ ДІАБЕТУ

В сучасному світі цукровий діабет (ЦД) відноситься до хвороб цивілізації, з кожним роком кількість хворих на ЦД зростає. Актуальним сьогодні є питання участі фармацевтичного фахівця у наданні медичної/фармацевтичної допомоги у лікуванні ЦД сумісно з лікарем. Вивчення досвіду закордонних колег з розробкою фармацевтичних компетенцій у лікуванні ЦД надає можливості розробки спеціальних програм зі спеціалізації у лікуванні ЦД і для українських фармацевтів.

Дослідження групи фахівців з Великої Британії, що проводяться сумісно з Асоціацією Клінічної фармації (UKCPA, United Kingdom Clinical Pharmacy Association), ґрунтово доводять необхідність вузької спеціалізації фармацевтів у лікуванні ЦД, а саме дослідженю, вивчено і узагальнено ряд фармацевтичних компетенцій, що необхідні для успішної медичної/фармацевтичної допомоги пацієнтам та забезпечення високоякісного лікування ЦД у Великій Британії.

Фармацевтичні компетенції у лікуванні ЦД розподілено на чотири рівні: 1) *основний*, 2) *розширеній етап 1*, 3) *розширеній етап 2*, 4) *майстерність*. На першого до четвертого рівня фармацевтичних компетенцій обсяг знань фармацевта у ЦД збільшується від загального знання захворювання і розуміння теорії до експертного рівня знань визаного у національному або міжнародному масштабі фахівця. Рівень оволодіння практичними уміннями і навичками збільшується від вміння застосування загальних знань на практиці до оволодіння деталями рекомендованої практики і керування більш складними ситуаціями, досягненням експертного рівня консультування у практиці і ініціювання змін на національному або міжнародному рівні. Рівні фармацевтичних компетенцій у лікуванні ЦД описують мінімальні вимоги до фармацевта у будь якому секторі, крім того, компетенції основного рівня потребують фахівців, які працюють у різних спеціальностях. Для побудови моделі фармацевтичних компетенцій у лікуванні ЦД описані фармацевтичні компетенції основного рівня, які були згруповані у розділи: 1) *скринінг, запобігання і діагностика ЦД* – описання факторів ризику, профілактики, симптомів, відмінностей між діабетом 2 і 1 типу, наслідків для здоров'я, пояснення пацієнтам і іншим фахівцям можливості запобігання або затримки діабету 2 типу; 2) *сприяння догляду за собою* – демонстрація навичок самодопомоги, заохочення пацієнтів до використання своїх індивідуальних планів догляду; 3) *психічне здоров'я* – повідомлення про будь-які зміни психічного здоров'я, побічні дії ліків; 4) *харчування* – обчислення та інтерпретування індексу маси тіла пацієнта з метою переконання, що пацієнт здоровий; пояснення і надання розуміння стосовно продуктів, що містять вуглеводи і яким чином вуглеводи впливають на рівень глюкози в крові; перелічення принципів здорового

балансованого харчування, включаючи опис продуктів з низьким вмістом цукру, низької клітковини, низьким вмістом солі та низьким вмістом жиру; 5) *моніторинг глюкози та кетону* – визначення гіпоглікемії, розуміння нормального діапазону гіпоглікемії та повідомлення пацієнту про показання за межами цього діапазону; 6) *вивчення ситуації*, коли тестування на кетони є доречним для пацієнта; 7) *терапевтична терапія, ін'єкційна терапія* – демонстрування знань про діапазон терапевтичних антиглікемічних агентів, що є в наявності в даний час, та способу їх дії; терапевтичні дози і рекомендовані терміни введення дози, ширені побічні ефекти; демонстрування розуміння лабільного характеру діабету 1 типу; демонстрування широких знань про різні типи інсуліну (про дію, застосування в різних режимах); надання пацієнтам з діабетом, що отримують інсулін, місцевого паспорту та / або інформаційної карти безпеки; 8) *гіпоглікемія, гіперглікемія* – демонстрування знань про стан нормального діапазону глюкози в крові; 9) *опис ознак та симптомів гіпо- і гіперглікемії*; наявність знань про вплив глюкокортикостероїдів на рівень і зміни рівня глюкози в крові; наявність навичок праці пацієнтів з діабетом про лікарські взаємодії; 10) *передбіг захворювання* – виявлення загальні ознак хвороби, розуміння впливу інтеркурентних захворювань на глікемічний контроль, здатність документувати та повідомляти про будь-які клінічні результати поза діапазоном; 11) *управління, аудит та безпека* – вміння повідомляти про виявлені помилки; розуміння компаній з безпеки для пацієнтів з ЦД.

Описані спеціальні розділи фармацевтичних компетенцій для фармацевтів, які спеціалізуються у лікуванні ЦД: 1) *управління ЦД у лікарні* – повідомлення про зміни стану хворого, щоденні перевірки ніг, визначення ширених помилок використання інсуліну та впливу глюкокортикостероїдів; 2) *управління – необхідність догляду за пацієнтом перед зачаттям, направлення* – виконання на групові сесії, розпізнавання та лікування гіпо- та гіперглікемії; 3) *укладнення діабету* – додаткові знання про ускладнення (серцево-судинні захворювання, нефропатія, невропатія, ретинопатія).

Таким чином, лікування ЦД – нова сфера фармацевтичної практики. Побудова моделі фармацевтичних компетенцій у лікуванні ЦД і впровадження даної методології при розробці різного рівня навчальних програм для закладів освіти медичної/фармацевтичної освіти в Україні є своєчасним і надасть можливості підвищити ефективність медичної/фармацевтичної допомоги хворим з ЦД.

Кухар О.О., к.ф.н., доцент каф.*; **Білан О.А.,** ст.викл.каф.*;
Новикова Л.Г., ст.викл.каф* ; * кафедра фармакології, патофізіології, клінічної фармакології і фармації, технології ліків КМУ;

РОЗВИТОК ФАРМАЦЕВТИЧНИХ КОМПЕТЕНЦІЙ: РОЗРОБКА НАВЧАЛЬНИХ ПРОГРАМ

Вступ. Зміни, що відбуваються на сучасному фармацевтичному ринку, потребують від фармацевтичних фахівців переходу до соціально-етичного маркетингу для вивчення цільових сегментів споживачів і інтересів суспільства загалом, виробництва цільової продукції, проведення активних маркетингових заходів для досягнення певних цілей через задоволення потреб споживачів із урахуванням суспільних інтересів. Постійний розвиток елементів комплексу маркетингу сучасного фармацевтичного ринку забезпечує інноваційну промисловість лікарських засобів, основними складовими якого є якість, безпека та ефективність. Спеціалісти, які виконують маркетингові дослідження орієнтуються на вчення поведінки споживачів для забезпечення населення якісними і необхідними ліками.

Слободянік Г.І., Нікітюк О.В., Діденко Л.В., Ігнатіщев М.Р. Військова медична служба та її структурна реорганізація на сучасному етапі надання медичної допомоги у ЗСУ	160
Слободянік Г.І., Смирнов О.М., Тарасюк Н.В. Роль гормонів жирової тканини жіночої у формуванні та патогенезі метаболічних порушень	163
Степурко Т., Ігнащук О., Короленко О., Кузнецова І. Лабораторія клінічних навичок для змін в якості освіти сімейних лікарів в рамках україно – швейцарського проекту «Розвиток медичної освіти в Україні»	164
Ступак Ф. Я., Шевченко С. Л., Місержи С. Д., Кобржицький В. В.. Морально-етичні засади сучасної історії медицини в контексті амбівалентності гуманізму	166
Сушко Б.С., Говоруха О.В. Особливості набуття професійних і психологічних рис майбутніми лікарями в системі вищої медичної школи	168
Тан'ко Н.Г. Реалізація компетентнісного підходу у викладанні іноземної мови професійного спрямування	169
Тащиев Р. К.. Перспективы применения криохирургии с криоавтовакцинацией в комбинированном и комплексном лечении рака молочной железы	171
Теленгатор А.Я. Деонтология в диагностике и лечении больных с дисциркуляторной энцефалопатией	173
Теленгатор А.Я. Современное лечение больных с декомпенсацией дисциркуляторной энцефалопатии	175
Теленгатор А.Я., Кондратенко В.А. Моделирование мышления человека	177
Ткаченко О.В., Новікова О.В., Стецюк Р.А., Кононець О.М.. Деякі аспекти питань мотивації в медичній освіті	179
Товстяк М.М., Плужнікова Т.В., Краснова О.І., Ляхова Н.О., Касинець С.С... Технологія структурування змісту медичних дисциплін	180
Третьякова А.С. Методологія підготовки лікарів в системі безперервного професійного розвитку	181
Туманов В.А., Волошина Н.М., Марченко-Толста К.С., Волошина Д.С. Впровадження в навчальний процес елементів ділової гри при вивченні фармакології	183
Уваркина О.В., Іядик О.О. Психолого-педагогічні методи формування особистості майбутнього лікаря	184
Чуприна К.С. Терапевтичні властивості та етимологія зооморфного компоненту у назвах лікарських рослин	186
Шевчук І.К., Ляліна О.О. Міжнародний досвід роботи з іноземними студентами: поради фахівців	188
Шевцов С.М., Гончарук П.Л., Котко Д.М. Соціально-психологічні аспекти ігрової залежності серед молоді	190
Шматова О.О., Шматова Є.Р. Актуальні проблеми безпеки водопостачання медичних закладів	192
Штомпель В.Ю., Синенко О.А., Штомпель П.С. Алгоритми прийняття діагностичних і лікувальних рішень у пацієнтів з поліморбідністю	194
Юрковська Л. Г. Правовий нігілізм як основна перешкода у формуванні правових та етичних компетентностей провізорів та лікарів	195
Якубова І.І., Кузьміна В. А., Слободянюк А. С. Порівняльний аналіз змін ставлення студентів-стоматологів до інклузивної освіти	197

ПОКАНЕВИЧ О.В.
ПРЕЗИДЕНТ КИЇВСЬКОГО МЕДИЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ

**ВІТАННЯ
ПРЕЗИДЕНТА КИЇВСЬКОГО МЕДИЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ
ДО УЧАСНИКІВ XIX МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ
"НОВІТНІ ЧИННИКИ ВПЛИВУ НА РОЗВИТОК ОСОБИСТОСТІ
МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ СИСТЕМИ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я"**

Вельмишановні учасники XIX Міжнародної науково-практичної конференції!

Дякую, що відгукнулися на наше запрошення та знайшли можливість не лише написати статті для збірки матеріалів конференції, але й час, щоб особисто взяти участь в роботі. Радий бачити вас усіх у цій залі і мати можливість подякувати за бажання повідомити колегам про свої досягнення та висловити пропозиції щодо поліпшення підготовки майбутніх фахівців системи охорони здоров'я.

Актуальність тем конференції визначається тими неоднозначними умовами реформування галузей медицини та медичної освіти, в яких нашим студентам зараз доводиться навчатися, а згодом - працювати. Трансформація медичної освіти, підлаштування принципів вітчизняної освітньої системи до світових стандартів, підвищення рівня вимог до компетенцій майбутніх фахівців медичної сфери – все це робить нашу з вами роботу, колеги, сьогодні вкрай важливою як ніколи. Не забуваймо, що ми виховуємо майбутніх лікарів – людей, в руках яких життя та долі!

Навіть попереднє ознайомлення з матеріалами збірки конференційних праць свідчить про незаперечну активність та успішність вашої дослідницької та викладацької діяльності. Роботи, присвячені вдосконаленню нормативно-правових актів, що регулюють вищевказані галузі, спрямовані на розширеній аналіз глобальних соціальних та економічних явищ, які узагальнюють досягнення українських і зарубіжних дослідників, дійсно є актуальними та викликають неабияке зацікавлення.

Водночас, пам'ятаймо, що ми не лише викладачі певних дисциплін! Ми також вихователі і саме ми зобов'язані захистити нашу молодь від хибного вибору моральних і професійних принципів, вказати вірний шлях. Прошу вас не цуратися проводити зі студентами спільнє обговорення загроз і проблем, скеровувати їх на вибір придатних для нашого майбутнього правил, зasad і пріоритетів. Нагадуйте їм про те, яку велику роль у збереженні незалежності України відіграли військові і цивільні медики, їхні добровільні помічники-волонтери. Наш Університет уже зробив значний внесок у цю справу та не зупиниться на досягнутому.

Хотів би побажати усім вам, шановні колеги, успіху в цій благодорійній справі, а від імені всіх колег та студентів унікального для України Київського медичного університету хочу запевнити вас у підтримці та розумінні.

Слава Україні!

зниження працездатності через надмірне напруження, зумовленого або боязню допомилки в роботі, або прагненням виконати завдання якомога краще.

Науково-технічний прогрес, зокрема повсюдна комп'ютеризація, полегши пізнання у всіх сферах виробництва, в тому числі і в розумовій діяльності. Великі соціальні мережі і на навчання студентів - що підтверджується даними дослідження. Учасників стверджують, що були б не проти, якби їхній навчальний заклад представлено в соціальній мережі в якості, наприклад групи Facebook. Але існує категорія студентів, яка вважає, що соціальні мережі є серйозною перешкодою для навчання, пошуком роботи. Проте, впоратися з депресією 25% учасників допомагає виключно соціальні мережі. Але слід зазначити що, у підлітків, що використовують соціальні мережі для спілкування, може розвиватися неадекватний погляд на життя, знижуються ступінь співпереживання, навички міжособистісного спілкування, вони занижують реальні життєві цінності, а також, робити необдумані і недалекоглядні. Також триває перебування студентів за комп'ютером призводить до зменшення фізичної активності, що негативно позначається на здоров'ї.

При розумовій праці мозок - не тільки регулює, але і працює, тому розумових навантажень позначається насамперед на функціональному стані центральної нервової системи. Будь-яка розумова робота викликає нервово-емоційне напруження відповідю організму при цьому є локальна активізація різних зон мозку: кори, підкори, утворень. Для кожного роду діяльності - сприйняття, запам'ятовування, мислення тощо. Необхідний свій оптимум емоційної напруги, при якому реакції організму виявляють найбільш досконалими та ефективними. Емоції завжди виступають в ролі організатора цілеспрямованої розумової діяльності.

Емоційна активізація відбувається і у випадку розумової діяльності студента. Особливо виражена вона при запам'ятовуванні навчального матеріалу студентами. Однак за надмірою насиченої програми навчання, виникає підвищена напруженість розумової діяльності.

Напруженість розумової діяльності - це характеристика праці, що відображає фізіологічну вартість навантаження при психічній роботі. Основною причиною підвищення напруженості, що виникає в результаті порушень адекватної регуляції функцій перевантаження чутливих, центральних і виконавчих ланок функціональних систем, є здійснюють розумову діяльність. До певної нервово-емоційної напруженості веде підготовка до тестових, модульним, контрольних робіт, заліків, іспитів, до захисту курсових та дипломних робіт, а також їх здачі, так як потрібна велика відповідальність від студента.

Успішність студента здебільшого залежить від його особистісних особливостей, від гарної пам'яті, від уміння переключатися з вирішення одного завдання до вирішення іншого. Успіх в навчанні в значній мірі залежить також від наполегливості в досягненні мети, відповідальності, дисциплінованості, впевненості в собі, сумлінності, врівноваженості. У же час підвищена чутливість, підоцрілість протидіє нормальному навчанню.

Студентам з несприятливими для навчання особистісними особливостями слід працювати над створенням свого емоційного комфорту, займатися саморегулюванням емоційних станів. Життя диктує, що в цьому випадку слід в собі виховувати організованість, не планувати багато справ на короткий час, щоб не поспішати і виконувати роботу під час, вчасно, нормально реагувати на можливі помилки і спокійно виправляти їх, не затягувати, прийняття рішення, не залишати місце сумнівам [1].

Тренування зазначених особливостей поведінки, емоційної стійкості покращує адаптацію власних ритмів життя до ритмів навколошнього середовища і сприяє засвоєнню програми навчання у закладі вищої освіти.

Висновок. Діяльність студентів, як категорія розумової праці - це багатостороння динамічна система стимулювання, організації і самоорганізації активної навчальної пізнавальної роботи студентів з метою засвоєння оптимального комплексу наукових знань, умінь, навичок, розвитку всеобщо вихованої, фізично здорової, соціально позитивної, незалежної, самостійної особистості.

Література

- Смолова С. Формування культури розумової праці студентів //С.Смолова //Молодь і ринок - №12 (83), 2011- С.59-62.

Краснов В. В., д.мед.н., професор, завідувач кафедри педагогіки, психології, медичного та фармацевтичного права НМАПО імені П.Л. Шупика

ФОРМУВАННЯ СОЦІАЛЬНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ ЯК ОСНОВИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СТАБІЛЬНОСТІ СУСПІЛЬСТВА

Еволюція суспільства відбувається на основі одночасного розвитку двох інноваційних факторів - індивідуалізму та соціалізації.

Фактор індивідуалізму призводить до наростаючого прагнення до особистості (самодостатності) кожної особистості. Розвиток технологій інформації це успішно реалізувати - щоб вижити, людині вже не потрібно підпорядковуватися з собі подібними. Однак, якщо проаналізувати піраміду потреб (матеріальну, то можна побачити, що задоволення всіх рівнів потреб (крім базової), від соціальних зв'язків. Відхід від побудови соціальних зв'язків до індивідуалізму приводить до спотвореного наповнення потреб, що веде до зниження соціальної напруженості життям (втратою сенсу життя). Підтвердження цьому можна побачити в статистиці суїцидів, які нарощають зі збільшенням соціального благополуччя суспільства.

Сьогодні всі суспільства демонструють ознаки розвитку індивідуалізму, що відбувається в деградації соціальних інститутів - сім'ї, виховання, етики тощо.

У свою чергу, фактор соціалізації проявляється в активному використанні інформаційних технологій для побудови всіляких віртуальних соціальних мереж).

Еволюційне нарощання протиріччя в розвитку пари зазначених чинників: індивідуалізм (дезінтеграція) - соціалізація (інтеграція)» призводить до зниження соціальних напруженень. Для компенсації цих напруг ініціюються компенсаторні механізми, які можуть бути спонтанними або керованими. Однак проблема полягає в тому, що всі ці механізми спрямовані на слідство загострень, які виникають без уваги базової причини.

Спонтанні механізми компенсації проявляються в появі нестандартних форм суспільної поведінки, що лише відкладає загострення соціальних криз.

Спроби управління соціальними напруженнями без розуміння базових законів, також не призводять до очікуваного результату. Наприклад, легалізація легких наркотиків перемикає увагу суспільства, але таку практику навряд чи можна назвати панацеєю вирішення соціальних проблем.

Ще одна проблема полягає в тому, що в стані соціальних напруженень часто стає нерівновагим і його легко можна підштовхнути до хаотичної деструктуризації. Подібний підхід активно використовується в сучасних конфліктів (гібридних) війнах.

Ми вважаємо, що основна причина наростаючої напруги «індивідуалізм - соціалізація» може бути вирішена через зміну світогляду кожного члена суспільства.

Для цього необхідно активно проваджувати в системах вищої освіти процеси формування компетентності щодо соціальної відповідальності. Соціальна відповідальність ґрунтуються на таких світоглядних позиціях, як здатність ставити благополуччя суспільства на один рівень з власним благополуччям, бачити особисту мету розвитку в межах мети розвитку суспільства, вважати побудову об'єднуючих зв'язків в будь-яких соціальних системах і рівнях фактором забезпечення сталого розвитку людства.